KLAVÍRNÍ RECITÁL: KENTO SATSUMA

PIANO RECITAL: KENTO SATSUMA

7. 11. 2026, 11:00 a 15:00
→ Památník Leoše Janáčka

7 November 2026, 11 a.m. & 3 p.m.
→ Leoš Janáček Memorial

ÚČINKUJÍCÍ / PERFORMERS
Kento Satsuma – klavír / piano

Leoš Janáček:

Moravské lidové písně pro klavír, JW VIII/23

I. Ty hodiny vivanské
II. Ked si já zazpívám
III. Ach, ty Jurko, Jurenko
IV. Maryš, moja Maryš
V. Už sa mně můj milý pryč ubírá
VI. Plelo dívča, plelo len
VII. Slubovals mi, že mě vezmeš
VIII. Čí to pachole v noci chodí
IX. Čí je to děvče na tom vršku
X. Dyž já budu ležat v černém lesi
XI. Běží voda, běží
XII. Hradčanské hodiny z temna bijou
XIII. Na černej hoře sedláček oře
XIV. Na Javorině
XV. V tem hrušeckém čirém poli

Pavel Haas:

Lidové písně pro klavír, HW VII/14

I. Už se mně můj milý
II. Ej ty Juro
III. Zasadil som čerešenku
IV. Marjo moja, Marjo!
V. Hradčanské hodiny

Václav Kaprál:

Miniatury, 5 skladeb pro klavír

I. Largo
II. Un poco andante
III. Molto tranquillo
IV. Allegro con brio
V. Epilog. Lento, dolce con molta espressione

Leoš Janáček:

V mlhách, JW VIII/22

I. Andante
II. Molto adagio
III. Andantino
IV. Presto

Leoš Janáček:

1. X. 1905

I. Předtucha. Con moto
II. Smrt. Adagio

Leoš Janáček:

Moravian Folk Songs for Piano, JW VIII/23

I. The clock of Vivany
II. When I sing to myself
III. O Jurka, Jurenka
IV. Maryš, my Maryš
V. My lover is already going away from me
VI. The girl was weaving, weaving flax
VII. You promised to marry me
VIII. Whose lad is that wandering at night
IX. Whose girl is that on the hilltop
X. When I'll be lying in the dark wood
XI. Water is flowing
XII. The Hradčany clock strikes from the darkness
XIII. On the black mountain a farmer is ploughing
XIV. On Javorina
XV. On the open field of Hrušky

Pavel Haas:

Folk Songs for Piano, HW VII/14

I. My beloved is leaving me
II. Hey, Jura
III. I planted a little cherry tree
IV. Marja, my Marja!
V. The Hradčany clock

Václav Kaprál:

Miniatures, 5 Pieces for Piano

I. Largo
II. Un poco andante
III. Molto tranquillo
IV. Allegro con brio
V. Epilogue. Lento, dolce con molta espressione

Leoš Janáček:

In the Mists, JW VIII/22

I. Andante
II. Molto adagio
III. Andantino
IV. Presto

Leoš Janáček:

1. X. 1905

I. Premonition. Con moto
II. Death. Adagio

— — —

Cyklus patnácti úprav *Moravských lidových písní* pro klavír **Leoše Janáčka** (1854–1928) představuje zajímavou neofolkloristickou paralelu k romantickým „Písním beze slov“ Mendelssohna-Bartholdyho, Edvarda Griega či Janáčkova oblíbence Antona Rubinsteina. Janáčkův cyklus vznikl v letech 1921–1922 na objednávku Otakara Nebušky z pražského nakladatelství Hudební matice Umělecké besedy. Dle dohody učiněné během Janáčkovy návštěvy Prahy v prosinci 1921 se mělo jednat o úpravy *„s markantním, snadno hratelným nápěvem písně a vepsaným textem“*. Náhoda tomu chtěla, že vydání se cyklus za skladatelova života již nedočkal. Když si v únoru 1922 Janáček domluvil setkání s redaktorem Hudební matice Boleslavem Vomáčkou v kavárně u Karla IV., nebohý redaktor dorazil do kavárny v Žitné ulici v centru Prahy, zatímco Janáček marně čekal ve stejnojmenné kavárně na Smíchově. Popuzený skladatel si tak ještě tentýž den vyžádal svá aranžmá zpět a k opětovnému svěření svého rukopisu redakci jej nepohnulo ani pozdější vyjasnění celé situace. Janáčkova aranžmá lidových písní, představující svého druhu aforistické miniatury v moderním, janáčkovsky osobitém znění, tak byly publikovány teprve roku 1950.

Doba kompozice *Moravských lidových písní* se překrývá s Janáčkovým pedagogickým působením na brněnské odbočce Mistrovské školy Pražské konzervatoře. Do úvah, které jej zaměstnávaly při práci na úpravách lidových písní, se Janáček rozhodl zasvětit také studenty své mistrovské třídy. V průběhu školního roku Janáček studentům předkládal jednotlivé lidové písně, které formou seminární práce harmonizovali a upravovali pro klavír. Dochovaných pět *Lidových písní pro klavír* **Pavla Haase** (1899–1944), které na přelomu let 1921–1922 skládal pod Janáčkovým vedením, odhaluje nevšední nadání tohoto Janáčkova nejvýznačnějšího žáka a nabízí zajímavé srovnání s cyklem Janáčkovým. Haas byl prakticky jediným ze studentů, jemuž se

Janáček pokusil vštípit zásady svého originálního způsobu tvoření. Tyto zásady Haas později obohatil o prvky avantgardních směrů, s nimiž přicházeli Igor Stravinskij a skladatelé Pařížské šestky.

Václav Kaprál (1889–1947) náleží nejen k významným českým skladatelům první poloviny 20. století. Byl absolventem Janáčkovy varhanické školy, kde studoval v letech 1908–1910, svá kompoziční studia si však posléze ještě doplnil v Praze u Vítězslava Nováka v letech 1919–1920. Od roku 1911 provozoval Václav Kaprál společně se svou manželkou Viktorií soukromou hudební školu v Králově Poli, jedné z nynějších brněnských čtvrtí. V letech 1923–1924 odjel na stipendijní pobyt do Paříže, kde si ve třídě věhlasného Alfreda Cortota rozšířil obzory v klavírní interpretaci. Od roku 1927 působil Kaprál jako lektor hudebně-teoretických předmětů na Masarykově univerzitě a v roce 1935 byl jmenován profesorem skladby na brněnské konzervatoři. Jako bratr Bohumila Kaprála, důstojníka československých legií ve Francii, byl skladatel v září 1942 zatčen a do konce 2. světové války internován v koncentračním táboře v jihomoravských Svatobořicích. Zemřel roku 1947 na následky rakoviny krku.

Kaprálovy *Miniatury* ze sklonku roku 1922 se řadí mezi kompozice, které při své premiéře 17. prosince 1923 v interpretaci pianisty Ludvíka Kundery na koncertě Klubu moravských skladatelů v sále brněnské Reduty sklidily mimořádný ohlas. Jedná se o sled pěti drobných klavírních skladbiček, v nichž se vedle názvuků janáčkovských a novákovských hlásí ke slovu také vlivy francouzského impresionismu a německé avantgardy. Expresionisticky načrtnuté, krátké, prchavé hudební myšlenky srší náladovými a barevnými kontrasty. Tiskem byly *Miniatury* vydány roku 1924 brněnským hudebním nakladatelstvím Oldřicha Pazdírka a věnovány významnému českému muzikologovi Vladimíru Helfertovi.

Pro Leoše Janáčka znamenala léta po roce 1910 obtížné období. Nepodařilo se mu prosadit *Její pastorkyňu* do pražského Národního divadla, v Brně vedl spory s hlavním organizátorem zdejšího českého hudebního života Besedou brněnskou a Janáčkův originální způsob výuky na varhanické škole byl kritizován nejedním z jeho žáků. Zejména díky Besedě brněnské a

jejímu dirigentovi Rudolfu Reissigovi byl v Brně navíc na vzestupu kult Vítězslava Nováka, jehož hvězda Janáčka prakticky zcela zastínila. Nelze se tedy divit, že se u skladatele začala projevovat ztráta důvěry ve vlastní schopnosti. Odrazem tohoto neutěšeného stavu Janáčkovy mysli je i klavírní cyklus *V mlhách* komponovaný někdy na jaře roku 1912. Čtyřdílný cyklus se nese v atmosféře bolestné melancholie a rezignace. Titul díla snad může naznačovat také Janáčkovy pochybnosti o tom, zda nezabloudil na své umělecké cestě. Kompozice je zřetelně ovlivněna Debussyho impresionismem. Jedním z podnětů ke vzniku cyklu mohlo být provedení Debussyho klavírních skladeb *Reflets dans l'eau* a *Doctor Gradus ad Parnassum* pianistkou Marií Dvořákovou na symfonickém koncertě varhanické školy 28. ledna 1912. V říjnu 1912 získal cyklus *V mlhách* první cenu v soutěži Klubu přátel umění v Brně. Součástí ocenění bylo i vydání vítězného díla tiskem. K publikování ovšem nedošlo. Janáček totiž kolegiálně přenechal možnost vydání díla svému žákovi a druhému oceněnému Jaroslavu Kvapilovi. Janáčkův cyklus *V mlhách* poprvé zazněl na veřejnosti v interpretaci Marie Dvořákové 7. prosince 1913 v Kroměříži.

Klavírní skladbu *1. X. 1905* (*Z ulice dne 1. října 1905*) zkomponoval Leoš Janáček v reakci na dramatické události, které se odehrály v Brně během tzv. Volkstagu. Pod tímto názvem uspořádali brněnští Němci 1. října 1905 protičeskou manifestaci, při níž protestovali proti požadavku Čechů na zřízení české univerzity v Brně. Čeští obyvatelé Brna reagovali odvetným shromážděním. Národnostní třenice brzy přerostly v násilné potyčky, při nichž vojáci v Besedním domě smrtelně zranili mladého českého dělníka Františka Pavlíka. Pavlíkova násilná smrt vyvolala u Janáčka bezprostřední uměleckou odezvu. V den jeho smrti 2. října 1905 začal pracovat na třívěté programní klavírní skladbě (někdy označované také jako sonáta). Kompozice byla původně zakončená smutečním pochodem, poslední větu však Janáček údajně spálil při zkoušce v den premiéry 27. ledna 1906 a zbytky jejího rukopisu prý po druhém soukromém provedení v Praze hodil do Vltavy. Zbylé dvě věty *Předtucha* a *Smrt* Janáček vydal tiskem teprve roku 1924 v nakladatelství Hudební matice, kde ke skladbě nechal připsat následující motto:

„Bílý mramor schodiště Besedního domu v Brně – Klesá tu zbrocen krví prostý dělník Frant. Pavlík – Přišel jen horovat za vysoké učení – a byl ubit surovými vrahy. Leoš Janáček. Památce dělníka probodeného při manifestacích za universitu v Brně.“ První interpretkou skladby byla klavíristka Ludmila Tučková.

Ondřej Pivoda

— — —

Leoš Janáček's (1854–1928) cycle of fifteen piano arrangements of *Moravian Folksongs* represents an intriguing neo-folkloristic parallel to the Romantic "Songs without words" by Mendelssohn-Bartholdy, Edvard Grieg, and Janáček's favourite composer Anton Rubinstein. The cycle was written between 1921 and 1922 at the request of Otakar Nebuška from the Prague publishing house Hudební matice Umělecké besedy. According to the agreement reached during Janáček's visit to Prague in December 1921, the arrangements were intended to feature "*a distinctive, easily playable song melody with lyrics included*". Fate would have it, however, that the cycle would never be published during the composer's lifetime. When Janáček arranged a meeting in February 1922 with the editor of Hudební matice, Boleslav Vomáčka, at Café U Karla IV, the unfortunate editor arrived at a café of the same name on Žitná Street in central Prague, while Janáček waited in vain at the identically named establishment in Smíchov. The irritated composer therefore requested the return of his arrangements later that same day, and even after the misunderstanding was clarified, nothing could persuade him to entrust his manuscript to the editorial office again. Janáček's arrangements of folksongs, which constitute a series of aphoristic miniatures in a distinctly modern and unmistakably Janáčkian idiom, were therefore not published until 1950.

The period in which *Moravian Folksongs* was composed coincided with Janáček's teaching at the Brno department of the Prague Conservatory Master School. Janáček decided to include his students in his thought process while working on his arrangements of folksongs. During the academic year, he presented the students with folksongs which they harmonized and arranged for piano as seminar assignments. The surviving *Five Folksongs for Piano* by **Pavel Haas** (1899–1944), composed under Janáček's guidance at the turn of 1921 and 1922, reveal the extraordinary

talent of Janáček's most distinguished pupil and offer an intriguing comparison with Janáček's own cycle. Haas was practically the only one of Janáček's students to whom the composer attempted to pass on the principles of his original method of composing. Haas later expanded on these principles using elements of the avant-garde movements associated with Igor Stravinsky and the "Les Six" composers.

Václav Kaprál (1889–1947) is one of the most important Czech composers from the first half of the twentieth century. He was a graduate of Janáček's Organ School, where he studied from 1908 to 1910, before continuing his studies in Prague under Vítězslav Novák from 1919 to 1920. From 1911 onwards, Václav Kaprál ran a private music school together with his wife Viktorie in Královo Pole, today a district of Brno. From 1923 to 1924, he undertook a scholarship in Paris, where he broadened his horizons in piano interpretation in the class of the renowned Alfred Cortot. From 1927, Kaprál taught music-theory subjects at Masaryk University, and in 1935 he was appointed professor of composition at the Brno Conservatory. As the brother of Bohumil Kaprál, an officer of the Czechoslovak Legions in France, the composer was arrested in September 1942 and remained interned until the end of the Second World War in a concentration camp at Svatobořice in South Moravia. He died in 1947 from throat cancer. Kaprál's *Miniatures*, composed at the end of 1922, were enthusiastically received at their premiere on 17 December 1923, performed by the pianist Ludvík Kundera at a concert of the Club of Moravian Composers at Brno's Reduta theatre. The work consists of a sequence of five brief piano pieces, in which echoes of Janáček and Novák are joined by influences from French Impressionism and the German avant-garde. These expressionistically sketched, fleeting musical ideas sparkle with contrasts of mood and colour. The *Miniatures* were published in 1924 by the Brno music publishing house of Oldřich Pazdírek and dedicated to the distinguished Czech musicologist Vladimír Helfert.

For Leoš Janáček, the years after 1910 represented a difficult period. He failed to secure the acceptance of *Jenůfa* by Prague's National Theatre, he became embroiled in disputes with Beseda

brněnská (the principal organiser of Czech musical life in Brno), and his original teaching methods at the Organ School were the subject of criticism by several of his pupils. Moreover, largely thanks to Beseda brněnská and its conductor Rudolf Reissig, the cult of Vítězslav Novák was flourishing in Brno, and Novák's reputation almost completely eclipsed Janáček's. It is therefore unsurprising that the composer began to lose confidence in his own abilities. A reflection of his troubled state of mind can be found in his piano cycle *In the Mists*, composed sometime in the spring of 1912. The four-movement cycle is permeated by an atmosphere of painful melancholy and resignation. The title of the work may also suggest Janáček's doubts as to whether he had lost his way on his artistic path. The composition displays the clear influence of Debussy's Impressionism. One of the impulses behind the creation of the cycle may have been a performance of Debussy's piano pieces *Reflets dans l'eau* and *Doctor Gradus ad Parnassum* by the pianist Marie Dvořáková at a symphonic concert of the Organ School on 28 January 1912. In October 1912, *In the Mists* was awarded first prize in a competition organized by the Club of Art Lovers in Brno. The prize included the publication of the winning work in print; however, out of collegial consideration Janáček relinquished this opportunity in favour of his pupil and fellow prize-winner Jaroslav Kvapil. Janáček's cycle *In the Mists* was first performed publicly by Marie Dvořáková in Kroměříž on 7 December 1913.

Leoš Janáček composed the piano work *1. X. 1905 (From the Street, 1 October 1905)* in response to the dramatic events which took place in Brno during the so-called Volkstag. Under this slogan, Brno's German population organized an anti-Czech demonstration on 1 October 1905, protesting against the demand for the establishment of a Czech university in Brno. The city's Czech inhabitants responded with a counter-demonstration. National tensions soon escalated into violent clashes, during which soldiers at Besední dům fatally wounded a young Czech worker, František Pavlík. Pavlík's violent death prompted an immediate artistic response from Janáček. On the day of Pavlík's death, 2 October 1905, he began work on a three-movement

programmatic piano composition (sometimes also referred to as a sonata). The composition originally concluded with a funeral march, but Janáček supposedly destroyed the final movement during a rehearsal on the day of the premiere, 27 January 1906, and is said to have thrown the remains of the manuscript into the Vltava after its second private performance in Prague. He published the two surviving movements, *Foreboding* and *Death*, only in 1924, through the publishing house Hudební matice, adding the following motto to the work: "*The white marble steps of Besední dům in Brno – Here lies, fallen and drenched in blood, the humble worker František Pavlík – He came only to speak in support of higher education – and was beaten to death by brutal murderers. Leoš Janáček. In memory of the worker stabbed during the demonstrations for a university in Brno.*" The work was first performed by the pianist Ludmila Tučková.

Ondřej Pivoda

Kento Satsuma

KLAVÍR

Kento Satsuma se narodil v Japonsku. Studoval dirigování, hru na klavír a housle na Kyoto Horikawa Music High School. Od roku 2020 studuje na Janáčkově akademii múzických umění v Brně hru na klavír u prof. Jana Jiraského a dirigování u prof. Rostislava Hališky, doc. Jakuba Kleckera a Ondreje Olose. Získal několik ocenění, mimo jiné 3. cenu na dirigentské soutěži v Karlových Varech, 3. cenu na Mezinárodní klavírní soutěži Leoše Janáčka a 1. cenu na Mezinárodní smetanovské klavírní soutěži. Jako dirigent i klavírista spolupracoval s různými orchestry, například s Filharmonií Brno, Moravskou filharmonií Olomouc, Pražskou komorní filharmonií, Janáčkovou filharmonií Ostrava a Plzeňskou filharmonií.

PIANO

Kento Satsuma was born in Japan. He studied conducting, piano and violin at Kyoto Horikawa Music High School. Since 2020, he has been studying piano at the Janáček Academy of Music and Performing Arts in Brno with Professor Jan Jiraský, and conducting with Professor Rostislav Hališka, Senior Lecturer Jakub Klecker and Ondřej Olos. He has received several awards, including third prize at the Conducting Competition in Karlovy Vary, third prize at the Leoš Janáček International Piano Competition, and first prize at the Smetana International Piano Competition. As both a conductor and pianist, he has collaborated with various orchestras, including Filharmonie Brno, the Moravian Philharmonic Olomouc, the Prague Chamber Philharmonic, the Janáček Philharmonic Ostrava, and the Pilsen Philharmonic.